

IVO KAHÁNEK A BALET NDB 3

IVO KAHÁNEK & BALLET NDB 3

25. 10. 2026, 19:00

→ Mahenovo divadlo

25 October 2026, 7 p.m.

→ Mahen Theatre

ÚČINKUJÍCÍ / PERFORMERS

Ivo Kahánek – klavír/piano

Vít Spilka – dirigent/conductor

Balet NdB 3/Ballet NdB 3

**Studenti HF JAMU/Students of the Janáček Academy
of Music and Performing Arts**

ÚČINKUJÍCÍ / PERFORMERS

Ivo Kahánek – klavír/piano

Vít Spilka – dirigent/conductor

Balet NdB 3/Ballet NdB 3 – tanec/dance

Ivona Jeličová

Nashua Mironova

Klaudia Radačovská

Petr Hos

Andrej Szabo

Martin Svobodník

Ilia Mironov

**Účinkují studenti HF JAMU/Featuring students
of the Janáček Academy of Music and Performing Arts**

Kateřina Čechová – flétna/flute

Jan Mikel, Vojtěch Bartoníček – trubka/trumpet

Martin Kužela – tenorová tuba/tenor tube

Jiří Pól, Tomáš Votava, Jaroslav Broža – trombon/trombone

PROGRAM

Leoš Janáček:

Capriccio, JW VII/12/pro klavír levou rukou,
flétnu/pikolu, dvě trubky, tři trombony a tenorovou tubu
(choreografie: Megumi Nakamura)

- I. Allegro*
- II. Adagio*
- III. Allegretto*
- IV. Andante*

Přestávka

V mlhách, JW VIII/22

- I. Andante*
- II. Molto adagio*
- III. Andantino*
- IV. Presto*

Po zarostlém chodníčku, JW VII/18
(choreografie: Mário Radačovský)

- I. Naše večery*
- II. Lístek odvanutý*
- III. Pojdte s námi!*
- IV. Frýdecká Panna Maria*
- V. Štěbetaly jak laštovičky*
- VI. Nelze domluvit!*
- VII. Dobrou noc!*
- VIII. Tak neskonale úzko*
- IX. V pláči*
- X. Sýček neodletěl!*

PROGRAMME

Leoš Janáček:

Capriccio, JW VII/12/for left-hand piano, flute/piccolo,
two trumpets, three trombones and tenor tuba
(choreography: Megumi Nakamura)

I. Allegro

II. Adagio

III. Allegretto

IV. Andante

Intermission

In the Mists, JW VIII/22

I. Andante

II. Molto adagio

III. Andantino

IV. Presto

On an Overgrown Path, JW VIII/17

(choreography: Mário Radačovský)

I. Our evenings

II. A blown-away leaf

III. Come with us!

IV. The Frýdek Madonna

V. They chattered like swallows

VI. Words fail!

VII. Good night!

VIII. Unutterable anguish

IX. In tears

X. The barn owl has now flown away!

Vznik *Capriccia* **Leoše Janáčka** (1854–1928) je úzce spojen s osudem Otakara Hollmanna (1894–1967), nadějného hudebníka studujícího před první světovou válkou hru na housle, který v důsledku zranění ruky na válečné frontě zůstal trvale invalidní. Hollmann se ale nevzdal a po válce začal studovat, jako jednoruký, klavírní hru. Neuspokojovaly ho však úpravy skladeb původně určených pro dvouruční hru. Obracel se proto na skladatele s tím, aby mu napsali původní skladbu pro levou ruku. Nebyl sám. Podobným handicapem v důsledku válečného zranění byl postižen také rakouský klavírista Paul Wittgenstein, který rovněž oslovoval skladatele se žádostí o původní díla určená pro levou ruku. Na jeho žádost tak vznikly pozoruhodné kompozice skladatelů jako Maurice Ravel, Benjamin Britten, Paul Hindemith, Erich Wolfgang Korngold, Sergej Prokofjev či Richard Strauss. Hollmann se omezil pouze na české skladatele jako Bohuslav Martinů nebo Leoš Janáček. Když počátkem roku 1926 oslovil Leoše Janáčka, skladatel zprvu nereagoval a poté, co jej Hollmann osobně navštívil, nejprve na jeho žádost zareagoval po janáčkovsku nevybíravě: *„Dětinské – co chcete hrát jednou rukou? Těžko tančit tomu, co má jen jednu nohu.“* Když však klavíristu uslyšel hrát, pravil, že o tom ještě bude přemýšlet. Ačkoliv Hollmann v úspěch své žádosti příliš nevěřil, v Janáčkově zrála vpravdě geniální skladba. Na podzim roku 1926 dokončil své *Capriccio* pro klavír levou rukou a dechový ansámbl a sdělil Hollmannovi v dopise z 11. listopadu 1926: *„Napsal jsem Capriccio. Víte, jen pro jednu ruku psát, to byla schválnost až dětinská. Bylo třeba důvodů jiných a příčin věcných a vnitřních. Když se všechny dostavily a střetly – pak povstalo dílo.“* O čem skladba vypovídá, nejlépe charakterizuje její označení v Janáčkově korespondenci: *„vzdor“*. Ve čtyřvěté skladbě klavír doplňuje flétna (pikola), 2 trubky, 3 trombony a tenorová tuba. *Capriccio* mělo premiéru v Hollmannově podání 2. března 1928 ve Smetanově síni Obecního domu v Praze.

Je až neuvěřitelné, že tak moderně koncipovanou skladbu, jednu z nejpozoruhodnějších v komorní hudbě dvacátého století, vytvořil skladatel narozený v roce 1854.

Klavírní cyklus *V mlhách* Janáček dokončil v dubnu 1912. Nedlouho předtím, v roce 1910, se přestěhoval s manželkou Zdenkou a hospodyní Marií Stejskalovou do nového domku v zahradě varhanické školy a tam, schován před světem, s podlomenou sebedůvěrou a v melancholickém rozpoložení, zkomponoval své poslední rozsáhlejší dílo pro sólový klavír. Pracoval na něm krátce poté, co vyslechl klavírní skladby francouzského skladatele Clauda Debussyho, a tak jeho snové, melancholické dílo ne náhodou nese prvky hudebního impresionismu. Cyklus *V mlhách* získal první cenu ve skladatelské soutěži Klubu přátel umění, který měl vítězné dílo publikovat. Janáček však přenechal možnost vydat skladbu tiskem svému žáku Jaroslavu Kvapilovi, druhému laureátovi soutěže. Skladba tak vyšla až rok poté. Cyklus *V mlhách* poprvé zazněl v interpretaci Marie Dvořákové v Kroměříži 7. prosince 1913. Druhé uvedení skladby se konalo na koncertě varhanické školy 24. ledna 1914 v lužánecké dvoraně v Brně opět v podání Marie Dvořákové, poté se na cyklus poněkud pozapomnělo. O vzkříšení skladby se zasloužil až klavírista Václav Štěpán. Ten ji přednesl v rámci svého recitálu ve Spolku pro soudobou hudbu v Mozarteu v Praze 16. prosince 1922. O dva měsíce později uvedl skladbu znovu v Beethovenově sále v Berlíně. Václav Štěpán se také zasloužil o nové vydání cyklu u Hudební matice Umělecké besedy v roce 1924. Sám provedl revizi skladby podle Janáčkových připomínek.

První řada klavírního cyklu poetických skladbiček *Po zarostlém chodníčku* Leoše Janáčka patří ke skladatelovým nejtímnějších skladbám. K jejich kompozici byl vyzván již v roce 1897, když měl pro notovou edici *Slovanské melodie* napsat několik drobných skladeb určených pro harmonium. Vyhověl až o tři roky později, kdy zkomponoval sedm krátkých „nálad“, tehdy ještě bez jednotlivých poetických názvů, které nazval *Po zarostlém chodníčku*. Pět z těchto skladeb poté skutečně vyšlo ve *Slovanských melodiích*. Uváděny byly jen zřídka a na své první veřejné provedení si musely počkat až do roku 1905,

kdy 6. ledna zazněly na dobročinné akademii Jednoty učitelů moravských ve dvoraně brněnského Besedního domu v podání Janáčkovy žáky Jana Kunce. V roce 1908 Janáček oslovil Jan Branberger, zda by neměl pro edici B. Kočího nějaké drobné instrumentální skladby. Janáček postupně rozšířil cyklus na deset skladeb (dvě nepublikované skladby z roku 1900 nepoužil) a připojil k nim poetické názvy. K vydání došlo až v roce 1911 u brněnského nakladatele A. Píši. Krátce před tímto vydáním původní řady cyklu uveřejnil Janáček 30. září 1911 v beletristické příloze *Večery Lidových novin* první ze tří skladeb „nové“ řady cyklu. Drobné intimní skladbičky cyklu *Po zarostlém chodníčku* odrážejí některé Janáčkovy vzpomínky a dnes se řadí ke skladatelovým nejznámějším a nejhranějším dílům.

Jiří Zahrádka

The origin of **Leoš Janáček's** (1854–1928) *Capriccio* is closely connected with the life of Otakar Hollmann (1894–1967), a promising musician who had studied the violin before the First World War but was left permanently disabled after suffering an injury on the battlefield. Hollmann, however, refused to give up and, after the war, began studying the piano as a one-handed pianist. He was dissatisfied with arrangements of works originally intended for two hands and therefore approached composers with requests to write original compositions for the left hand. He was not alone in this. The Austrian pianist Paul Wittgenstein, who had also lost the use of his right arm as a result of a wartime injury, similarly commissioned composers to create original works for the left hand. As a result, a remarkable body of compositions were written by composers such as Maurice Ravel, Benjamin Britten, Paul Hindemith, Erich Wolfgang Korngold, Sergei Prokofiev and Richard Strauss. Hollmann, by contrast, restricted his commissions to Czech composers, including Bohuslav Martinů and Leoš Janáček. When Hollmann approached Janáček at the beginning of 1926, the composer initially failed to respond. After Hollmann visited him in person, Janáček's first reaction to the request was characteristically blunt: *"It's so infantile – what do you expect to play with one hand? It's as hard for someone to play with only one hand as it is for someone with only one leg to dance."* However, after hearing Hollmann perform, he said he would give the matter further thought. Although Hollmann had little hope of a response, a truly remarkable work was taking shape in Janáček's mind. In the autumn of 1926, he completed his *Capriccio* for piano left hand and wind ensemble, and informed Hollmann in a letter dated 11 November 1926: *"I have written the Capriccio. You know, writing for just one hand was, in itself, an almost infantile challenge. Other reasons were needed – more substantial, more inward ones. When they all came together and*

converged, then the work came into being." The work is perhaps best characterized by the description Janáček himself used in his correspondence: "defiance". In this four-movement composition, the piano is accompanied by flute (doubling piccolo), two trumpets, three trombones and tenor tuba. *Capriccio* received its premiere with Hollmann as soloist on 2 March 1928 in the Smetana Hall in Prague. It is remarkable that such a boldly modern work – one of the most extraordinary achievements in twentieth-century chamber music – was written by a composer born as early as 1854.

Janáček completed the piano cycle *In the Mists* in April 1912. Shortly beforehand, in 1910, he had moved with his wife Zdenka and their housekeeper Marie Stejskalová into a small house in the garden of the Organ School. There, withdrawn from the outside world, with shaken self-confidence and in a melancholy state of mind, he composed his last substantial work for solo piano. He wrote it soon after hearing piano music by Claude Debussy, and it is therefore no coincidence that this dreamlike, introspective work bears the hallmarks of musical Impressionism. *In the Mists* won first prize in a composition competition organized by the Club of Friends of Art, which had intended to publish the winning work. Janáček, however, relinquished the opportunity to have the cycle published, allowing his pupil Jaroslav Kvapil, who had been awarded second prize, to publish his work instead. As a result, *In the Mists* did not appear in print until the following year. The cycle received its first performance on 7 December 1913 in Kroměříž, played by Marie Dvořáková. Its second performance took place on 24 January 1914 at a concert of the Organ School in the Lužánky Hall in Brno, again performed by Marie Dvořáková, after which the work fell somewhat into obscurity. Its revival came only through the pianist Václav Štěpán, who included it in a recital for the Society for Contemporary Music at the Mozarteum in Prague on 16 December 1922. Two months later, he performed the work again in the Beethoven Hall in Berlin. Václav Štěpán also oversaw a new edition of the cycle, published by Hudební matice Umělecké besedy in 1924, personally revising the score in accordance with Janáček's comments.

The first series of Leoš Janáček's piano cycle *On an Overgrown Path* is one of the composer's most intimate works. He was first invited to compose it in 1897, when he was asked to write several short pieces for harmonium for *Slavonic Melodies*. The commission would have to wait three years before he finally composed seven brief "moods", still without their individual poetic titles, under the collective title *On an Overgrown Path*. Five of these pieces were subsequently published in *Slavonic Melodies*. They were performed only rarely and had to wait until 1905 for their first public performance, when they were played on 6 January at a charity concert organised by the Moravian Women Teachers' Association in the hall of Brno's Besední dům, performed by Janáček's pupil Jan Kunc. In 1908, Jan Branberger approached Janáček to ask whether he had any short instrumental works suitable for publication by Břetislav Kočí. Janáček gradually expanded the cycle to ten pieces (omitting two unpublished compositions from 1900) and added poetic titles to them. The collection was eventually published in 1911 by the Brno publisher Arnošt Píša. Shortly before the publication of this original series, Janáček published the first of the three pieces belonging to the "new" series of the cycle in the Lidové noviny's literary supplement *Večery* on 30 September 1911. These short, deeply intimate pieces from *On an Overgrown Path* reflect some of Janáček's personal memories and are now regarded as among his best-known and most frequently performed works.

Jiří Zahrádka

Ivo Kahánek

KLAVÍR

Jako interpret nevšední emocionální síly a hloubky si Ivo Kahánek získal pověst jednoho z nejpůsobivějších umělců své generace. V roce 2004 se stal absolutním vítězem mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro a již předtím získal ocenění v mnoha významných kláních u nás i v cizině (Maria Canals Piano Competition v Barceloně, Vendome Prize ve Vídni, Stiftung Tomassoni Wettbewerb v Kolíně nad Rýnem aj.). Z jeho mnoha koncertů jmenujme alespoň vystoupení na festivalu BBC Proms v londýnské Royal Albert Hall s Jiřím Bělohlávkem a BBC Symphony Orchestra či koncerty s Berlínskou filharmonií pod taktovkou sira Simona Rattla. Kromě toho Ivo Kahánek pravidelně spolupracuje s Českou filharmonií a má za sebou úspěšná vystoupení s Mahler Chamber Orchestra, Wiener Symphoniker, BBC Scottish Symphony Orchestra Glasgow, Bamberger Symphoniker a mnoha jinými. Z dalších významných umělců, s nimiž spolupracoval, jmenujme alespoň dirigenty Semjona Byčkova, Johna Eliota Gardinera, Jakuba Hrůšu, Tomáše Netopila, Andrése Orozco-Estradu, Rafaela Payareho, houslistu Daniela Hopea, violoncellistku Alissu Weilerstein, Pavel Haas Quartet, Tetzlaff Quartet, sopranistku Martinu Jankovou či tenoristu Pavla Černocho. Za nahrávku klavírních koncertů Antonína Dvořáka a Bohuslava Martinů s Bamberškými symfoniky a Jakubem Hrůšou u vydavatelství Supraphon získal prestižní cenu BBC Music Magazine Award. Z dalších významných ocenění jmenujme Diapason d'Or, cenu Anděl v kategorii Klasika nebo cenu Classic Prague Award za sólistický výkon roku. Ivo Kahánek je absolventem Janáčkovy konzervatoře v Ostravě, Akademie múzických umění v Praze a londýnské Guildhall School of Music and Drama.

Ivo Kahánek

PIANO

As a performer of extraordinary emotional power and depth, Ivo Kahánek has earned the reputation as one of the most impressive artists of his generation. In 2004, he was the overall winner of the Prague Spring International Music Competition and had already won prizes in many important competitions in this country and abroad (Maria Canals Piano Competition in Barcelona, Vendome Prize in Vienna, Stiftung Tomassoni Wettbewerb in Cologne, etc.). Among his many concerts, we can mention at least his appearances at the BBC Proms at London's Royal Albert Hall with Jiří Bělohlávek and the BBC Symphony Orchestra, and the concerts with the Berlin Philharmonic under Sir Simon Rattle. In addition, Ivo Kahánek regularly collaborates with the Czech Philharmonic and has had successful performances with the Mahler Chamber Orchestra, the Wiener Symphoniker, the BBC Scottish Symphony Orchestra Glasgow, the Bamberger Symphoniker and many others. Among the other important artists with whom he has collaborated are conductors Semyon Byčkov, John Eliot Gardiner, Jakub Hrůša, Tomáš Netopil, Andrés Orozco-Estrada, Rafael Payare, violinist Daniel Hope, cellist Alissa Weilerstein, the Pavel Haas Quartet, the Tetzlaff Quartet, soprano Martina Janková and tenor Pavel Černoch. For his recording of the piano concertos of Antonín Dvořák and Bohuslav Martinů with the Bamberger Symphoniker and Jakub Hrůša on the Supraphon label he received the prestigious BBC Music Magazine Award. Other important awards include the Diapason d'Or, the Anděl Award in the Classical category and the Classic Prague Award for Soloist Performance of the Year. Ivo Kahánek is a graduate of the Janáček Conservatory in Ostrava, the Academy of Performing Arts in Prague and the Guildhall School of Music and Drama in London.

Vít Spilka

DIRIGENT

Vít Spilka je absolvent Konzervatoře Brno, Janáčkovy akademie múzických umění (klarinet) a Akademie múzických umění v Praze (dirigování). V letech 1987–1997 působil jako interní člen Filharmonie Brno, kde hrál pod předními českými i světovými dirigenty, jako sólista koncertoval s několika českými orchestry a uspořádal množství recitálů v ČR i zahraničí. Jako sólista a komorní hráč účinkoval na pódích předních festivalů (Pražské jaro, Pražské premiéry, Moravský podzim, Janáček Brno, Festival Janáček a Luhačovice, Forfest Kroměříž, Concentus Moravie, Shanghai Spring) a natočil celkem 6 CD. Od roku 2012 je uměleckým vedoucím Janáček Ensemble, se kterým vystoupil na řadě festivalů a koncertů v České republice, Francii a Číně.

Od roku 1993 vyučuje na Hudební fakultě JAMU, v roce 2003 byl jmenován docentem. Mnoho jeho žáků zaujímá posty u předních orchestrů v ČR i zahraničí. Od roku 2018 rovněž pedagogicky působí na Konzervatoři Brno. Intenzivní je také jeho činnost dirigentská – jako vedoucí komorních nebo orchestrálních těles (např. Dechová harmonie JAMU, Ensemble Opera Diversa, Janáček Ensemble, Janáčkův akademický orchestr, Czech Virtuosi) vystoupil na řadě koncertů u nás i v zahraničí. V roce 2012 debutoval s Filharmonií Brno a v roce 2013 řídil světovou premiéru instrumentované verze Janáčkovy *Zápisníku zmizelého* na Janáčkově festivalu při University of North Texas (Koncerty v Brně a Dentonu – USA). V roce 2014 debutoval se SČF Teplice, o rok později pak s Pražskou komorní filharmonií. V roce 2016 provedl Mozartovu *Kouzelnou flétnu* s operním spolkem Run OpeRun a nastudoval *Figarovu svatbu* od téhož autora v divadle Inspirace (Operní studio HAMU). V letech 2017–2020 vedl Festival Clarinet Ensemble (koncerty během Pražských klarinetových dní), od roku 2022 vede klarinetový ansámbl v rámci Mezinárodních interpretačních kurzů HF JAMU. Jako umělecký vedoucí, klarinetista a dirigent pořádá koncerty s Janáček Ensemble.

Vít Spilka

CONDUCTOR

Vít Spilka is a graduate of the Brno Conservatory, the Janáček Academy of Performing Arts (clarinet), and the Academy of Performing Arts in Prague (conducting). From 1987 to 1997, he was a permanent member of the Filharmonie Brno, where he performed under leading Czech and international conductors. As a soloist, he has performed with several Czech orchestras and has given numerous recitals in the Czech Republic and abroad. As a soloist and chamber musician, he has appeared at leading festivals, including Prague Spring, Prague Premieres, Moravian Autumn, the Janáček Brno festival, the Janáček and Luhačovice Festival, Forfest Kroměříž, Concentus Moraviae and Shanghai Spring, and has recorded a total of six CDs. Since 2012, he has been artistic director of the Janáček Ensemble, with which he has performed at numerous festivals and concerts in the Czech Republic, France and China. Since 1993, he has taught at the Faculty of Music of the Janáček Academy of Performing Arts, where he was appointed associate professor in 2003. Many of his students now hold positions with leading orchestras in the Czech Republic and abroad. Since 2018, he has also taught at the Brno Conservatory. His conducting activities are equally extensive. As leader of chamber and orchestral ensembles, including the JAMU Wind Harmony, Ensemble Opera Diversa, Janáček Ensemble, the Janáček Academy Orchestra and Czech Virtuosi, he has appeared at numerous concerts in the Czech Republic and abroad. In 2012, he made his debut with the Filharmonie Brno, and in 2013 he conducted the world premiere of the orchestrated version of Janáček's *The Diary of One Who Disappeared* at the Janáček Festival at the University of North Texas (concerts in Brno and Denton, USA). In 2014, he made his debut with the North Czech Philharmonic Teplice, followed a year later by a debut with the Prague Chamber Philharmonia. In 2016, he conducted Mozart's *The Magic Flute* with the opera

company Run OpeRun and led a production of the same composer's *The Marriage of Figaro* at the Inspirace Theatre (HAMU Opera Studio). From 2017 to 2020, he headed the Clarinet Ensemble Festival (concerts held as part of the Prague Clarinet Days), and since 2022 he has led a clarinet ensemble as part of the International Interpretation Courses at the Faculty of Music of JAMU. He organises concerts with the Janáček Ensemble as its artistic director, clarinettist and conductor.

Balet NdB 3/Ballet NdB 3

TANEC

Balet NdB 3 je platforma pro výjimečné interprety zralého tanečnického věku. Inspirací pro tento koncept byl, stejně jako u juniorského baletu, přístup světového choreografa Jiřího Kyliána, který filozofii tří dimenzí umělecké kariéry prosadil ve světoznámém Nederlands Dans Theater již před téměř padesáti lety. Projekt Balet NdB 3 se premiérově uvedl na EXPO 2025 ve spolupráci s Filharmonií Brno a českým klavírním virtuosem Ivem Kahánkem.

DANCE

Theatre Brno is introducing a unique project, another dimension of dance – Ballet NdB 3, a platform for exceptional performers of mature dancing age. The inspiration for this concept, as with the junior ballet, came from the world-renowned choreographer Jiří Kylián, who established the philosophy of three dimensions of artistic career at the world-famous Nederlands Dans Theater almost fifty years ago. Ballet NdB 3 premiered for EXPO 2025 in collaboration with the Filharmonie Brno and Czech piano virtuoso Ivo Kahánek.